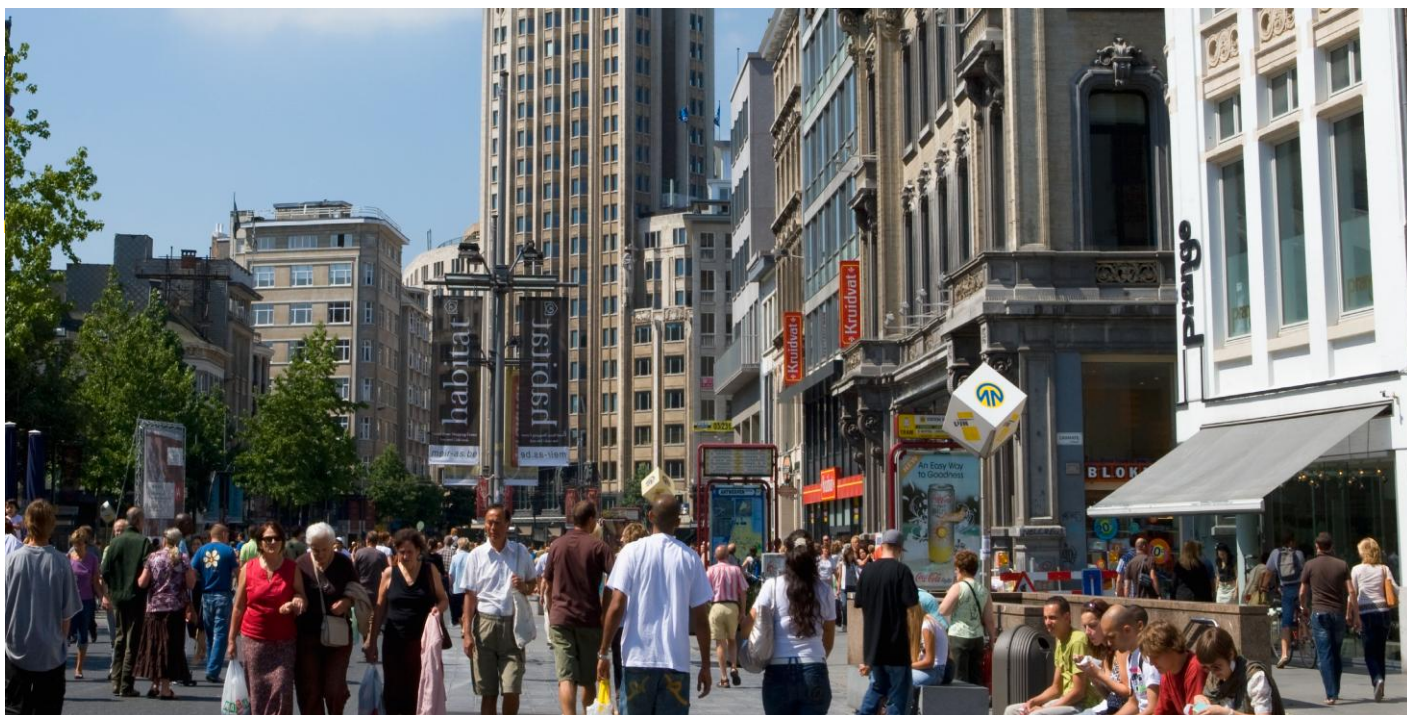

URBACT – Věstník

Červenec 2012

Podrobně: Jak vytvářet dobré podmínky pro obyvatele města?

Novinky: EVUE – elektrické dopravní prostředky v městském prostoru: zelené řešení

PODROBNĚ

Jak vytvářet dobré podmínky pro obyvatele města?

Pochopení vztahu mezi „kvalitou života“ a „kvalitou místa“ je klíčové pro urbanisty, kteří se snaží navrhnout projekty zlepšující životní úroveň obyvatel.

Philip Stein, pole manažer tematických okruhů (Thematic Pole Manager) programu URBACT, ve svém článku, jehož zkrácenou verzi Vám zde nabízíme, analyzuje výsledky projektů URBACTu. Výsledky se zabývají kvalitou udržitelného rozvoje. Dle slov Steina je důležité snažit se o integrovaný přístup a navrhnout

řešení vedoucí k udržitelnému rozvoji. Ten závisí na celé škále faktorů.

Co definuje kvalitu trvalého rozvoje života? Podle Philipa Steina škála faktorů a ukazatelů se často mění, ale jejich obecné jádro zůstává. To obsahuje mimo jiné životní podmínky, bydlení, zdraví, chudobu, práci, příjem, prostředí, služby, bezpečnost, infrastrukturu a mobilitu.

Kvalita života je výsledkem složitého souboru faktorů, které jsou vzájemně na sobě závislé a propojené. Proto může být kvalita života zlepšena pouze za předpokladu rozvoje integrovaného přístupu, v němž je obsažen více než jeden z těchto faktorů.

Tři projekty programu URBACT, tři různé cesty k řešení kvality života

V rámci tří projektů URBACTu se celkem 24 měst zabývalo tím, co města udělala v minulosti pro to, aby zlepšila kvalitu života obyvatel a co pro to mohou dále udělat. Města zkoumala možnosti, jak

postupovat v budoucnu při hledání řešení pro zachování udržitelného rozvoje.

Tematická síť **HOPUS**¹ se pokusila prosadit pravidla designu jakožto nástroje k zajištění lepší kvality budov v bytových areálech, zatímco tematická síť **SUITE**² analyzovala poskytování adekvátních nabídek cenově dostupného bydlení.

Nejvíce překvapivý přístup přinesla tematická síť **BHC** (Building Healthy Communities = Budování zdravých komunit). Projekt se soustředil na zlepšení politik v oblasti zdraví ve městech. V dnešních podmínkách ekonomické recese je zlepšení a udržení kvality života důležité pro každého. Otázkou už není jen zlepšování kvality života těch, kteří byli ponecháni stranou v období konjunktury.

Zdraví v oblasti politiky města: záleží nám na něm?

Podrobnější pohled na výsledky tematické sítě BHC nám může pomoci porozumět, jak je zdravotní politika důležitá při řešení specifických městských problémů. **Partneři projektu BHC** vnesli otázku „zdraví ve všech politikách“ do kontextu procesu městské regenerace jako nový pohled na spojení kvality života a kvality místa.

Spojením současných odborných znalostí a lokálních zkušeností byli partneři projektu schopni budovat a testovat škálu ukazatelů, které mohou být použity při vyhodnocování plánů na městskou regeneraci – a to s ohledem na dosažení trvalého zlepšení zdraví při městském rozvoji. Přístup zahrnuje ekonomický rozvoj, kulturní a sociální soudržnost a environmentální regeneraci. Obsahuje přímé reference týkající se zdravotních faktorů, ale také charakteristik komunit a městských čtvrtí s důrazem na životní úroveň obyvatelstva a kvalitu života, jakými jsou např. úroveň vzdělávacích zařízení, služeb, zajištění dopravy a zelených ploch. Podle Philipa Steina je těchto nástrojů možno použít jako referenčního rámce k vytipování oblastí pro koordinované akce a různé úrovně odpovědnosti a spolupráce, vyžadující integrovaný přístup, stejně tak jako k monitorování výsledků provedených zásahů.

¹ Tematická síť HOPUS usiluje o lepší bytový rozvoj z hlediska estetiky, zeleně, bezpečnosti a dostupnosti. V rámci tohoto projektu bylo propojeno pět univerzit a jeden městský úřad; společně pak měly tyto instituce řešit různé aspekty bydlení.

² Partneři projektu SUITE (2009-2011) se snažili o propojení sociálního a environmentálního přístupu za účelem dosažení udržitelného rozvoje v oblasti bydlení.

Dobrým příkladem jak takový soubor ukazatelů může být využit v úvahách o zlepšení zdravotních podmínek je městský úřad v britském městě Barnsley. **Místní podpůrná skupina (LSG)** Barnsley se soustředila na čtvrt Attersley North, která se potýká s nejrůznějšími problémy (s vysokou nezaměstnaností, nízkou úrovní vzdělání, vysokým výskytem fyzického i mentálního postižení). Skupina použila nástroje (tzv. reading grid) iniciovaného tematickou sítí BHC a výsledek místního akčního plánu (LAP) směřoval k intenzivnějšímu zaměření na vzdělávací příležitosti, a také na řešení alkoholismu, drog, vandalismu a asociálního chování. Hlavním cílem bylo využít příležitostí, napomoci udržitelné dopravní mobilitě a prosazovat fyzickou aktivitu, stejně tak jako pozitivně ovlivňovat způsob života v dané oblasti. Místní akční plán je propojen s plány Rady města zaměřenými na pohyb obyvatel za prací a do škol. Zahrnuje zlepšení prostoru města, jako jsou nové stezky pro pěší a cyklisty za účelem podpory aktivní dojížděky za prací, nákupy, za odpočinkovými aktivitami apod.

Udržitelný rozvoj má mnoho aspektů a zdraví je jedním z nejdůležitějších z nich. Příklad města Barnsley ukazuje, jakým způsobem může uvažování o kvalitě života i kvalitě místa poskytnout odpovídající rámec jak pro udržitelný rozvoj, tak pro zdraví cílové populace.

Více informací naleznete zde:

- Celý článek v publikaci „Výstupy z projektů URBACTu“ – PDF (str. 149)
- Výstupy z projektu SUITE – webové stránky URBACTu
- Mini-site projektu HOPUS – webové stránky URBACTu
- Výstupy z projektu BHC – webové stránky URBACTu

Udržitelná budoucnost historických center evropských měst

Trvale udržitelné budovy se čím dál více stávají aspirací v rámci rozvoje evropských měst. Avšak co si počít s tisíci dalšími historickými budovami v srdcích měst a obcí v Evropské unii? Mohou se stát symboly svých komunit a magnetem pro turisty, ale tyto historické budovy jsou zároveň hlavním problémem pro místní úřady: jsou nákladné na vytápění a renovaci a bydlení v nich je obtížné. Tři roky trvajícím projektu LINKS, který bude ukončen tento rok, stmelil dohromady devět provinčních měst s historickými centry za účelem využití zkušeností a nápadů na ochranu svého dědictví a na pomoc svým komunitám k budoucí prosperitě.

Mnoho komunit se stává svědky toho, že se jejich centra stávají muzei a v posledních desetiletích ztrácejí vitalitu. Během jejich chátrání rezidenti opouštějí centra a stěhují se na okraje měst ve snaze nalézt levnější a pohodlnější bydlení, dostupné autem. Historické budovy značně ovlivňují ekologii vysokou spotřebou energie. Výzvou je zlepšit zateplení a efektivně hospodařit s energií v těchto domech, aby se staly atraktivnější pro jejich obyvatele.

Sdílení zkušeností napříč Evropou

Devět partnerských měst a obcí – Anderlecht (Belgie), Kilkenny (Irsko), Brašov (Rumunsko), Freiberg (Německo), Bayonne (Francie), Almeria (Španělsko), Veria (Řecko), Delft (Holandsko) a Budrio (Itálie) – všechna tato města a městečka mají společné problémy (i přesto, že jsou výsledkem rozdílných okolností). Vedoucí partner projektu je francouzské město Bayonne. V této části se zaměříme na zkušenosti nejmenšího z projektových partnerů – na město Budria v oblasti Emilia Romagna v Itálii. Toto rychle rostoucí městečko s 20 000 obyvateli leží 20 km východně od Boloně a má vlastní historii i identitu.

Devastující zemětřesení

V květnu 2012 okusili obyvatelé Budria křehkost svého historického dědictví, když městem otřásl dvě vlny zemětřesení. Během devíti dnů tato zemětřesení zdevastovala historická centra měst a obcí vzdálených méně než 50 km a připravila o život 27 lidí. Nově zvolenému starostovi Budria, Giuliu

Pierinimu je zřejmé, že kromě rekonstrukce historické budovy se musí zajistit také pevnost jeho konstrukce. „Soustavně monitorujeme seismickou aktivitu, ale se sérií opatření můžeme také nabídnout novou úroveň bezpečnosti“, uvedl. Starosta doufá, že zemětřesení budou stimulem k diskusi až bude Budrio hostit další setkání projektu LINKS ve dnech 11.-12. října 2012.

Revitalizace historických ulic

Redukce spotřeby energie tzv. „eko-restaurací“ historických budov je prioritou projektu LINKS a zároveň cílem sledovaným v Budriu. Město zahájilo audit spotřeby elektrické energie ve všech svých veřejných budovách. Je to součástí akčního plánu s názvem „Sustainable Energy Action Plan“ v rámci dohody starostů, která bude brzy podepsána s Evropskou komisí. Pro projekt LINKS je mimořádně důležitá podpora kultury. Město má za sebou úspěšnou rekonstrukci mnoha starých budov. Po konzultaci s veřejností byla provedena přestavba komplexu vodárenských věží z 19. století, které se tak staly rozvíjejícím se centrem umění. Díky projektu LINKS se místní komunita města Budria zaměřila na oživení jedné ulice v historickém centru města, via Garibaldi. V ulici je městské divadlo ze 17. století, a také knihovna a čtyři muzea. Jedno z nich je věnováno hudebnímu nástroji okarina, vytvořeného v roce 1853. Nástroj má desítky tisíc fanoušků na Dálném Východě, což městu zajišťuje příliv zahraničních turistů. Paní Valentina Ballotta, jedna z koordinátorů projektu LINKS říká, že ačkoli mají veřejné budovy v Budriu vysokou hodnotu, není to na nich z venku vidět. Dokonce mnoho maloobchodů, které byly součástí těchto budov, zavřelo svůj provoz. Paní Ballotta říká: „Chtěli bychom tyto veřejné budovy v noci nasvítit, a také jim navrátit komerčního ducha“.

Plán na zapojení celé komunity

Radní města uspořádali mítinky s místními obchodníky, firmami, kulturními společnostmi i běžnými občany, aby vypracovali plán. Zahrnuli do něj také místní firmu, která vyrábí světelná tělesa s úspornou energií LED. Když se začaly plány realizovat, občané získali dobrý pocit, že „mají do toho co mluvit“. Samozřejmě, že financování takových projektů bude obtížné. Městský úřad už sice dostal grant z energetické společnosti kraje

Emilia Romagna, ale doufá, že dostane víc, jak ještě z kraje, tak z Fondu evropského regionálního

rozvoje. A podle modelu URBACT hledá také zdroje v soukromém sektoru.

Velká změna při rozhodování

Jak prohlásil starosta Gulio Pierini: „LINKS pro nás znamená velkou změnu. Dosud byla mnohá urbanistická plánování u nás i ve všech městských radách v Itálii jednostranná politická nebo administrativní rozhodnutí. Teď jsme se rozhodli přizvat k těmto rozhodováním i občany, kterých se to týká. Chceme, aby se každý cítil zodpovědný za záměry s kterými přicházíme. To znamená, že každý může být hrdý na to, že se na procesu změny podílí“.

„Eko-obnova“: zvláštní řešení pro historické budovy

Divadlo v Budriu, ve kterém je v červenci a srpnu velké horko, naléhavě potřebuje dovybavit klimatickým zařízením. Tato a další historické budovy v soukromých rukou podléhají striktním předpisům památkových úřadů, dohlížejících na italské kulturní dědictví, které ztěžují rekonstrukce. Ve svém lokálním akčním plánu (LAP) se radnice snaží usnadnit proces vlastníkům, kteří chtějí podstoupit eko-rekonstrukci svých domů tím, že jim poskytne informační servis. Jedním z výsledků, které by Budrio a jeho partneři v LINKS chtěli vidět, je revize předpisů Evropské komise, pokud jde o výstavbu a restaurování. Úřady při eko-regulaci trvají na moderních materiálech, které se ne vždy hodí k jedinečnému charakteru historických budov. Pokud by rámec těchto nařízení mohl být flexibilnější, mohlo by to, podle mínění některých měst, pomoci evropským historickým centrům stát se v budoucnu živými eko-oblastmi. Regulace pokud jde o výstavbu, restaurační techniky a financování - o tom všem se má s největší pravděpodobností diskutovat na závěrečné konferenci programu LINKS v Bruselu, ve dnech 9. - 11. ledna 2013.

Více informací naleznete zde:

- [Výstupy z projektu LINKS – webové stránky URBACTu](#)

NOVINKY:

EVUE – elektrické dopravní prostředky v městském prostoru: zelené řešení

‘Naše města a regiony jsou naše budoucnost – Zelené řešení’ je nové video, produkované Radou regionů (CoR),

prezentující zkušenosti a roli evropských měst a regionů při úspoře energie a trvalém růstu na konferenci Rio +20.

Video připomíná, že města musejí být v popředí, pokud jde o energetickou efektivitu evropských společností a ukazuje, že často je tomu tak. Zkušenosti projektu **EVUE**, programu URBACT jsou základem videa, včetně rozhovoru se Sally Kneeshawovou, vedoucí expertkou projektu ve Westminsteru.

Na konferenci argumentovali zástupci CoR, že „naše planeta Země potřebuje zapojit všechny vládní úrovně zemí, včetně místních a regionálních, při přechodu na zodpovědný a trvale udržitelný rozvoj“. Toto přesvědčení sdílí mnoho měst v projektu URBACT, včetně partnerů EVUE, kteří se snaží o energetickou efektivnost a trvalý rozvoj.

Projekt **Active Travel Network** (Aktivní dopravní síť), jehož vedoucím partnerem je rakouské město Weiz, je zaměřený na řešení dopravních problémů. Projekt se zaměřuje na podporu pěší chůze a na cyklistiku v malých a středních městech. Projekt **CASH** hledá cesty, jak řešit trvale přijatelné bydlení a projekt **LINKS** spatřuje v obnově starých evropských měst klíč k trvalé udržitelnosti. Nový projekt „Trvale udržitelná potrava pro městské komunity“ se soustředí na inovativní způsoby trvale zajištěné potravinové produkce, maloobchodní prodej a spotřebu v městských komunitách.

V případě zájmu se, prosím, podívejte na následující video: <http://youtu.be/NaJ10-6uGiw>.

I vy se můžete vyjádřit a sdělit své zkušenosti dalším městům v programu URBACT, když budete reagovat na naše výzvy ohledně **zavádění úsporné energetiky** nebo **můžete vyjádřit svůj názor týkající se mobility měst** na blogu URBACT.

Více informací naleznete zde:

- [Prostředí měst s nízkým obsahem uhlíku – webové stránky URBACTu](#)
- [Kvalita trvale udržitelného života – webové stránky URBACTu](#)

URBACT II

URBACT is a European exchange and learning programme promoting sustainable urban development.

It enables cities to work together to develop solutions to major urban challenges, reaffirming the key role they play in facing increasingly complex societal challenges. It helps them to develop pragmatic solutions that are new and sustainable, and that integrate economic, social and environmental dimensions. It enables cities to share good practices and lessons learned with all professionals involved in urban policy throughout Europe. URBACT is 181 cities, 29 countries, and 5,000 active participants.

www.urbact.eu/project

EUROPEAN
PROGRAMME
FOR
SUSTAINABLE
URBAN
DEVELOPMENT

